

Det roterende formandskab for Rådet – En strategisk lobby mulighed?

Økonomi & Politik - tradition og fornyelse

Denne artikel undersøger, hvorvidt det roterende formandskab for Rådet har en effekt på lobbyisme i EU. Konkret undersøges ændringen i adgangen og strategien for Dansk Industri som resultat af det danske formandskab. Ved hjælp af litteratur om formandskabets rolle samt fire eliteinterviews med konsulenter fra DI's Bruxelleskontor finder artiklen, at Dansk Industri under det danske formandskab har ændret sin lobbystrategi til mere dagsordenssættende aktiviteter. Strategien har især bestået i polycypapirer, politiske events og fremvisning af danske

virksomheder. En væsentlig del af denne indsats har fundet sted i Danmark snarere end i Bruxelles, hvor formandskabet har skabt øget politisk opmærksomhed omkring Danmark. Artiklen viser, at DI's formelle adgang til den danske repræsentation i Bruxelles generelt er blevet begrænset under formandskabet. Repræsentationens rolle som neutral "honest broker" og den øgede arbejdsbyrde har reduceret den direkte kontakt, selvom der fortsat eksisterer uformel og personafhængig adgang for enkelte konsulenter.



Artiklen skriver sig ind i feltet omkring EU-lobbyisme og hvordan det roterende formandskab har betydning for dette

Denne artikel belyser, hvordan et formandskab for Rådet for Den Europæiske Union (herefter Rådet) ændrer adgangen og lobbystrategierne for formandskabslandets interesseorganisationer. Konkret tager artiklen udgangspunkt i, hvordan Danmarks største erhvervsorganisation, Dansk Industri, har forholdt sig til det danske formandskab. Først undersøges det, hvordan DI's adgang til den danske faste repræsentation i Bruxelles (herefter Repræsentationen) har ændret sig. Herefter hvorvidt DI har ændret sine lobbystrategier som konsekvens af det danske formandskab. Artiklen finder, at Dansk Industri har fået mindre direkte adgang til den danske repræsentation og har skiftet lobbystrategi mod mere dagsordenssættende aktiviteter. Den danske repræsentation er mere lukket, og det har derfor været sværere at få direkte adgang. Dog har formandskabet givet Dansk Industri muligheden for at påvirke dagsordenen samt fremvise danske styrkepositioner. Artiklen skriver sig ind i feltet omkring EU-lobbyisme, og hvordan det roterende formandskab har betydning for dette.

Når et land overtager formandskabet for Rådet påtager de faste nationale repræsentationer sig en helt anden rolle. Fremfor blot at repræsentere nationale interesser skal de nationale regeringer sidde for bordenden og være en neutral mægler mellem EU's resterende 26 medlemslande (EU-Rådet, 2025). De nationale repræsentationer i Bruxelles er normalt vigtige indgangspunkter for in-

**MAGNUS EBSSEN BØGELUND
PEDERSEN**

Stud.scient.pol.,
Københavns Universitet,
pxl729@alumni.ku.dk

teresseorganisationer som Dansk Industri, hvorfor det er interessant at belyse, hvordan en interesseorganisation oplever og tilpasser sig disse forandringer.

Dansk Industri er Danmarks største erhvervsorganisation med omkring 20.000 medlemsvirksomheder. Dansk Industri repræsenterer danske virksomhedsinteresser i Danmark, og internationalt (Dansk Industri, 2025). EU's lovgivning har stor effekt på dansk erhvervsliv, hvorfor Dansk Industri også har et fast kontor i Bruxelles med konsulenter, der udfører lobbyarbejde mod EU's institutioner (Dansk Industri, 2025). I juli 2025 overtog Danmark formandskabet for Rådet. Denne artikel tager udgangspunkt i fire interviews med DI's konsulenter i Bruxelles for at belyse, hvordan organisationen og konsulenterne har oplevet det danske formandskab.

Først redegøres der for formandskabets rolle i EU's beslutningsproces. Herefter diskuteres formandskabets magt, og hvordan det hænger sammen med lobbyisme, hvorefter der præsenteres tre teoretiske forklaringer på, hvorfor der kunne tænkes at være indflydelse at få for interesseorganisationer i forbindelse med et formandskab. Disse bruges til at udforme forventninger til artiklens spørgsmål, hvorefter analysen udføres på baggrund af disse. Sidst diskuteres artiklens fund i relation til EU's lovgivningscyklus samt DI's størrelse.

Formandskabet og dets rolle

EU's lovgivningsprocedure fungerer som et samspil mellem tre institutioner. Europa-Kommissionen fremsætter lovgivningsforslag, som herefter behandles i de to lovgivende institutioner: Europa-Parlamentet og Rådet for Den Europæiske Union. For at et forslag kan vedtages som EU-lovgivning, kræves der enighed mellem disse to institutioner (Europa-Parlamentet, 2025). I Rådet er medlemslandenes fagministre repræsenteret, og her forhandles Kommissionens forslag både internt mellem medlemsstaterne og i dialog med Europa-Parlamentet. Disse forhandlinger ledes af formandskabslandet, som er et af de 27 EU-medlemslande. Formandskabet for Rådet roterer hvert halve år. I efteråret 2025 havde Danmark formandskabet. Formandskabslandet har ansvar for at lede møderne, fastsætte dagsordener og sikre kontinuitet samt fremdrift i Rådets arbejde (EU-Rådet, 2025).

Formandskabets vigtigste opgave er at fungere som en neutral mægler i lovgivningsprocesserne. Det indebærer at facilitere effektive forhandlinger og sikre et velfungerende samarbejde mellem EU's institutioner (EU-Rådet, 2025). Som led i denne neutralitetsforpligtelse må formandskabslandet ikke åbent fremføre egne nationale politiske positioner, da dette kan compromittere dets rolle som upartisk aktør (Tallberg, 2003: 20). Formandskabet har således til opgave at sikre både organisatorisk og politisk kontinuitet i Rådet. Samtidig giver formandskabet medlemslandet mulighed for at udøve lederskab og profilere sig over for EU's beslutningstagere, idet en del af møderne og de politiske begivenheder afholdes i formandskabslandet (EU-Rådet, 2025). Dette var også tilfældet under det danske formandskab, hvor der var EU relaterede møder i flere byer i Danmark (Danish-Presidency, 2025).

Formandskabets magt – mulighed for lobbyindflydelse?

Dagsordensættende magt for formandskabet

På papiret fremstår formandskabets rolle således som en administrativ opgave med fokus på processtyring og kontinuitet i Rådets arbejde (EU-Rådet, 2025). Formandskabet fungerer i denne forståelse snarere som et sekretariat end som en selvstændig politisk aktør. Set i dette lys er formandskabet umiddelbart ikke en oplagt indgang for interesseorganisationer, der søger at påvirke EU-politik.

Trods denne formelt neutrale og administrative rolle peger en række studier imidlertid på, at formandskabet besidder reel politisk magt. Jonas Tallberg (2003) argumenterer f.eks. for, at formandskabet udøver indflydelse gennem sin dagsordensættende funktion. Selvom 80-90 pct. af formandskabets arbejde videreføres fra foregående perioder, efterlader de resterende 10-20 pct. et betydeligt handlerum til at prioritere og fremhæve bestemte sager. Tallberg understreger, at dette handlerum i praksis udgør en substantiel mulighed for politisk indflydelse for et formandskab (Tallberg, 2003: 23).

Austé Vaznonyté (2019) har undersøgt Tallbergs perspektiver og viser, som Tallberg skriver det, at formandskabsregeringerne har et manøvrerum, der giver dem mulighed for at påvirke, hvilke sager der får størst opmærksomhed under de seks måneders formandskab (Vaznonyté, 2020: 501). Der eksisterer således et konkret handlerum for yderligere indflydelse under et formandskab, hvilket gør perioden interessant for interesseorganisationer, idet der her er mulighed for reel politisk indflydelse.

Lobbyisme under formandskab

Spørgsmålet om sammenhængen mellem formandskabet og lobbyisme er derfor også blevet genstand for akademisk opmærksomhed. Michelle Hollman og Zuzana Murdoch (2018) viser i deres studie *Lobbying in Cycles in Brussels*, at lobbyaktiviteten i Bruxelles stiger i de perioder, hvor et medlemsland overtager eller står foran at overtage formandskabet for Rådet (Hollman og Murdoch, 2018: 607). På baggrund af data fra EU's lobbyregister analyserer de variationer i registreringer af interesseorganisationer og finder en stigning i registreringer fra lande, der skal have formandskabet. Dette mønster indikerer, at formandskabet opfattes som en politisk aktør med politisk indflydelse, og at der dermed eksisterer et strategisk incitament for interesseorganisationer til at intensivere deres lobbyindsats i disse perioder (Hollman og Murdoch, 2018: 607).

De finder dog også, at erhvervsorganisationer ikke registrerer sig i højere grad. En mulig forklaring på dette er, at disse ofte allerede er repræsenteret fast på EU-niveau (Hollman og Murdoch, 2018: 601). Dette betyder ikke nødvendigvis at erhvervsorganisationer ikke bruger flere ressourcer under formandskab, men blot at erhvervsorganisationer oftest allerede er registreret og har faste kontorer i Bruxelles og derfor ikke fanges i studiet.

Hollman og Murdoch identificerer tre forklaringer på den observerede stigning i antallet af registrerede lobbyorganisationer før og under et formandskab. Disse forklaringer anvendes i denne artikel som analytisk ramme til at formulere forventninger, der strukturerer den efterfølgende analyse.

Den første forklaring betegnes som *power of the chair*. Denne forklaring tager udgangspunkt i, ligesom Tallberg, at formandskabet besidder en dagsordensættende magt, idet det leder møderne og har indflydelse på, hvilke emner der prioriteres på Rådets dagsorden. Dette skaber et incitament for nationale aktører til at søge indflydelse, da formandskabet kan bidrage til at fremme bestemte politiske sager (Hollman og Murdoch, 2018: 598). Den anden forklaring betegnes som *government information needs*. Her argumenteres for, at formandskabet er en omfattende administrativ øvelse, som øger behovet for teknisk viden og input fra eksterne aktører. Der kan derfor opstå et større behov for kontakt til interesseorganisationer, og flere ressourcer og relationer flyttes fra det nationale niveau til Bruxelles for at understøtte formandskabets arbejde (Hollman og Murdoch, 2018: 598).

Den tredje forklaring, *Europeanisation of domestic interest groups*, peger på, at nationale organisationer med tætte relationer til regeringen i højere grad følger med til Bruxelles under formandskabet og dermed integreres yderligere i EU's politiske netværk og gennemgår derfor en europæisering (Hollman og Murdoch, 2018: 599).

Denne artikel fokuserer på de to førstnævnte forklaringer, idet det vurderes, at Dansk Industri allerede er europæiseret og har haft en fast tilstedeværelse i Bruxelles gennem en årrække (Dansk Industri, 2025).

Modsatrettede forventninger til adgang og strategi

Med afsæt i formandskabets formelle rolle samt de teoretiske forklaringer præsenteret af Hollman og Murdoch opstiller artiklen en række modsatrettede forventninger til, hvordan det danske formandskab påvirker henholdsvis Dansk Industris adgang til den danske faste repræsentation i Bruxelles og organisationens lobbystrategi.

Forventningerne til adgangen til den danske faste repræsentation i Bruxelles trækker i to retninger. På den ene side indebærer formandskabets rolle som neutral mægler, at repræsentationen i højere grad kan forventes at afskærme sig fra kontakt med nationale særinteresser for at undgå at fremstå partiske. Hertil kommer, at formandskabets betydelige arbejdsbyrde kan reducere attachéernes praktiske mulighed for at indgå i dialog med lobbyaktører som Dansk Industri. Samlet set peger disse forhold på en forventning om mere begrænset adgang under formandskabet. Omvendt kan Hollman og Murdochs forklaring om *government information needs* indikere, at formandskabet skaber en øget efterspørgsel på input fra erhvervslivet, fordi presset er så stort på repræsentationen, at mere information er nødvendig for at kunne bære opgaven (Hollman og Murdoch, 2018: 600). Repræsentationen kan således

have behov for teknisk viden og praktisk indsigt, hvilket kan åbne for tættere samarbejde og større adgang for interesseorganisationer som Dansk Industri.

I forhold til forventningen om dansk industris lobbystrategi opsættes også modsatte forventninger. Ifølge litteraturen giver formandskabet mulighed for politisk indflydelse gennem dagsordenssætning, jf. forklaringen om *power of the chair* (Hollman og Murdoch, 2018: 598). Danmark har dermed mulighed for at påvirke, hvilke emner der behandles, og tempoet, hvormed de forhandles. På den baggrund kan det forventes, at Dansk Industri i højere grad prioriterer dagsordenssættende aktiviteter såsom politiske oplæg, policy-papirer og afholdelse af begivenheder, der søger at forme den politiske debat før og under formandskabet, frem for teknisk lobbyarbejde rettet mod konkrete lovgivningsforslag. Omvendt peger forklaringen om *government information needs* på, at formandskabet også kan skabe et øget behov for teknisk støtte og informationsudveksling. Den administrative byrde kan medføre, at den danske repræsentation i højere grad efterspørger input fra erhvervslivet gennem Dansk Industri for at håndtere kompleksiteten i de mange sager, hvilket kan fastholde eller styrke en mere teknisk orienteret lobbystrategi (Hollman og Murdoch, 2018: 600). De opstillede forventninger er sammenfattet i tabel 1.

Tabel 1: Forventninger til adgang og strategi for Dansk Industri under det danske formandskab

Spørgsmål	Forventning
Hvordan har Dansk Industri ændret lobbystrategi som resultat af det danske formandskab?	Dagsordenssættende strategier: Da Danmark har 'power of the chair' under formandskabet vil lobbystrategien være mere baseret på dagsordenssætning som policy-papirer, events og fremvisning af danske virksomheder.
	Teknik/informationsstrategi: Grundet den store bureaukratiske opgave har den danske repræsentation i Bruxelles mere brug for teknisk assistance, hvorfor data og analyser er mere efterspurgt, jf. "government information needs".
Hvordan har adgangen til den danske faste repræsentation i Bruxelles ændret sig som resultat af det danske formandskab?	Mere adgang: Fordi repræsentationen har brug for informationer og data til at løfte den bureaukratiske opgave, jf. "government information needs".
	Mindre adgang: Da repræsentationen skal agere neutral og 'honest broker' og derfor ikke vil i kontakt med danske specialinteresser, og fordi attachéerne har for travlt.

Ændrede lobbystrategier og mindre adgang til national repræsentation

På baggrund af interviews med fire konsulenter på DI's kontor i Bruxelles belyses de præsenterede forventninger. Trods forklaringen om europæisering

af nationale interesseorganisationer oprindeligt ikke blev taget med, så viser interviewene, at der har været tale om en europæisering af DI, hvorfor dette også belyses.

Mindre adgang til den danske faste repræsentation i Bruxelles

Det overordnede billede blandt de interviewede konsulenter er, at den danske faste repræsentation i Bruxelles i vid udstrækning har lukket sig om sig selv under formandskabet. Interviewene peger særligt på to forklaringer på denne udvikling, som stemmer overens med den teoretiske forventning. For det første har repræsentationen i høj grad prioriteret at fremstå som en neutral aktør, hvilket har medført en mere tilbageholdende tilgang til kontakt med nationale interesseorganisationer. Som en konsulent formulerer det: "(...) jeg ikke har helt så meget kontakt med den danske repræsentation, fordi de er jo 'honest brokers,' og det vil sige, at vi skal også have respekt for, at de skal kunne fremstå neutrale i forhandlingerne". Hermed bliver den teoretiske antagelse om, at formandskabets neutralitetsforpligtelse kan føre til mindre adgang for nationale interesseorganisationer bekræftet. Alle interviewpersoner beskriver, at repræsentationen under formandskabet har taget rollen som '*honest broker*' forholdsvist alvorligt, særligt når det gælder formelle møder med Dansk Industri.

For det andet fremhæves det betydelige tidspres på attachéerne som en central forklaring på den mere lukkede adgang. Den øgede arbejdsbyrde under formandskabet har gjort det praktisk vanskeligt at afholde møder, og flere konsulenter har bevidst forsøgt at begrænse deres henvendelser for at give repræsentationen arbejdsro: "(...) jeg tror også bare de løber rigtig stærkt, så jeg tror, vi har forsøgt at minimere, hvor meget vi har kørt på repræsentationen, for at give dem arbejdsro". Samlet set understøtter dette primært den teoretiske forventning om mindre adgang som følge af neutralitetskravet og den øgede arbejdsbyrde.

Dette betyder dog ikke, at kontakten er forsvundet helt. Der er stadig kontakt mellem Dansk Industri og den danske repræsentation, dog igennem mere uformelle kanaler. Dette ligger i forlængelse af den teoretiske forventning om, at den formelle kontakt vil blive begrænset som følge af neutralitetsrollen, men at eksisterende relationer potentielt kan fungere som alternative adgangsveje. Det betyder også, at adgangsniveauet varierer mellem konsulenterne afhængigt af deres individuelle netværk: "Jeg har mødtes med reppen to, tre gange her under formandskabet. Og så har det mere været sådan, du ved, vi mødes lige hurtigt og snakker, okay, vi tænker det her, hvad tænker I? Altså, så det er klart mere under radaren, end det normalt ville være". Kontakten er altså til stede, men har ændret karakter under formandskabet. En anden konsulent nævner også, hvordan kontakten blev hyppigere, efterhånden som formandskabet etablerede sig, fordi medarbejderne på repræsentationen er blevet mere trygge i deres arbejde: "Jeg tror også, at det skyldes, at dem, der så rent faktisk sidder på Reppen, er blevet mere erfarne med det, de laver. Fordi mange af dem er kommet kort tid før formandskabet, og så skal de også lige

finde deres egen rolle i formandskabet”. Her ses et mønster, som delvist relaterer sig til forklaringen om *government information needs*. Selvom den formelle adgang er reduceret, har enkelte konsulenter fortsat haft mulighed for begrænset adgang, når attachéer efterspurgte specifik viden. Det overordnede billede er dog klart, at adgangen til den danske faste repræsentation er blevet markant mindre som konsekvens af det danske formandskab.

Mere fokus på dagsordensættende strategier

Dansk Industris lobbystrategi under formandskabet har i høj grad bevæget sig i retning af dagsordensættende strategier. Under formandskabet har DI ageret på en måde, der har søgt at sætte rammerne for, hvilke temaer der skal diskuteres. Et centralt eksempel er kampagnen ”*Turn Setback into Comeback*”, hvor DI formulerede konkrete anbefalinger til formandskabets industripolitiske prioriteringer: ”Altså vi startede med at udvikle en række anbefalinger på det industripolitiske område, primært. Som et indspil til det danske formandskabs prioriteringer, under selve formandskabet. Så det var også en relativt stor opgave på koordineringen på tværs af hele huset. Så man i hvert fald havde et ståsted, og noget man kunne måle på. Og sikre sig, at det er det, jeg arbejdede for”. Det samme gør sig gældende i relation til ”*European Competitiveness Summit*”, hvor DI var vært for en begivenhed i København for europæisk erhvervsliv og statsledere. Her blev der udviklet et ”pledge” om investeringer i Europa. Den type store events, med deltagelse af centrale EU-aktører, er netop redskaber, der understøtter *power of the chair*-logikken. DI positionerer sig strategisk og udnytter den øgede politiske opmærksomhed, der er på Danmark i den periode til at sætte en dagsorden og forme diskussionen.

DI har samtidig spillet en rolle i tæt kontakt til den danske repræsentation på flere områder. På den måde har DI kunne agere på en måde, som det danske formandskab ikke har kunnet grundet kravet om at agere som neutral aktør. Den danske repræsentation indkaldte for eksempel inden starten på formandskabet interesseorganisationerne til et infomøde, hvor de netop informerede om, hvordan repræsentationen ønskede, at interesseorganisationerne skulle agere under formandskabet: ”Cirka tre måneder før Danmark overtog formandskabet, holdt vi nogle dialoger om, hvordan de gerne ville have, at vi agerede som industriorganisation i Bruxelles”. På den måde kunne DI markere sig stærkt på sager, der også var vigtige for den danske regering, som f.eks. den højpolitiske sag om EU’s 2040 klimamål: ”Det danske formandskab har en begrænsning i, hvor vokale de kan være på det, fordi de sidder i formandskabsstolen. Så det, som vi har forsøgt på i hvert fald, er at sige, at fordi det danske formandskab ikke kan gå ud og faktisk tage den kamp, de normalt vil tage på dansk klimapolitik, så kan det være, at DI kan spille en rolle i det”. På den måde har Dansk Industri været en dagsordensættende aktør i tæt samarbejde med det danske formandskab og den faste repræsentation i Bruxelles.



Generelt har DI skiftet til mere dagsordensættende strategier som konsekvens af formandskabet

Trods det generelle billede har været at lobbystrategien primært har været præget af dagsordensættende tilgange, er der stadig eksempler på, at den danske repræsentation har trukket på Dansk Industris ekspertise. Dette er dog primært hos de konsulenter der allerede har en klar og etableret kontakt til den danske administration. Her har konsulenterne hjulpet med informationer om teknik og processer: "Det kan også være til noget af den lovgivning, som Kommissionen er kommet med, hvor de spørger meget specifikt til x antal artikler. Hvad vi mener om det, og hvordan vi fortolker dem. Så det vil sige direkte indspil til de forhandlinger, som dansk formandskab kommer til". Der er altså et par eksempler på, at DI stadig har hjulpet med teknik, men generelt har DI skiftet til mere dagsordensættende strategier som konsekvens af formandskabet. Her nævner en af konsulenterne, hvordan DI snart skal gå fra sin 'højtflyvende status' til mere at følge lovgivningen tæt og være mere traditionelle lobbyister med fokus på 'drift': "Formandskabet har fyldt meget events-baseret. Nu skal vi tilbage til noget mere drift".

Europæisering af den nationale del af DI

 **Et stort antal EU-beslutningstagere har været fysisk til stede i Danmark, hvilket har skabt helt nye muligheder for at sætte en dagsorden og iscenesætte danske styrkepositioner og bruge Danmark som et udstillingsvindue**

Trods forklaringen om europæisering af nationale interesseorganisationer oprindeligt ikke blev vurderet relevant for DI, synes den alligevel at spille en helt central rolle. EU er kommet til at fylde langt mere i DI under formandskabet. Dette er dog ikke sket ved at DI er rykket mere til Bruxelles, men snarere at Bruxelles er rykket til Danmark. De interviewede konsulenter understreger, hvordan en stor del af formandskabets strategiske potentiale for DI har ligget nationalt i Danmark. Det skyldes, at et stort antal EU-beslutningstagere har været fysisk til stede i Danmark, hvilket har skabt helt nye muligheder for at sætte en dagsorden og iscenesætte danske styrkepositioner og bruge Danmark som et udstillingsvindue: "Og for dansk industri, der har det jo været helt tydeligt, at vi har haft mulighed for at sætte en agenda. Vi har haft mulighed for at hoste nogle store events, Copenhagen Competitiveness Summit, for eksempel".

Denne dynamik gør sig også gældende ift. adgangen til regeringen, hvor oplevelsen i Bruxelles har været mere lukket, så har der været lydhørhed i centraladministration i Danmark om EU-sager. Samtidig understreger interviewpersonerne, hvordan DI's hovedkontor i København har spillet en langt større rolle i EU-sager end tidligere. Dette betyder, at formandskabet ikke alene påvirker DI's Bruxelles- og europakontor, men også fungerer som en drivkraft for en bredere europæisering af DI som organisation i Danmark, hvor der er kommet et større fokus på EU-sager bredt set.

Formandskab og lobbyarbejde

Denne artikel bidrager til litteraturen om formandskabets magt og interesseorganisationers strategiske adfærd i forhold til denne. For at vurdere gyldigheden og rækkevidden af artiklens resultater er det nødvendigt at diskutere de empiriske fund i lyset af den kontekst, hvori de er frembragt.

Effekt af EU's lovgivningscyklus

Dansk Industri har under formandskabet i høj grad anvendt dagsordensættende strategier såsom policy-papirer, begivenheder og forskellige former for politisk iscenesættelse. Et centralt spørgsmål er dog, om denne udvikling skyldes formandskabet eller om den også kan forklares af, hvor EU befinder sig i sin lovgivningscyklus. Som en af konsulenterne fremlægger det: ”Jeg tror egentlig noget, der mere former arbejdet, er mere, hvor langt man er i kommissionens levetid. Altså, hvor man da startede op igen på ny, efter vi havde prøvet at påvirke arbejdsprogrammet, og nu begynder den reelle lovgivning så at dukke op. Det er nok mere det, der giver skiftet, ikke?”

Det danske formandskab fandt sted forholdsvis tidligt efter indsættelsen af en ny Kommission og et nyt Europa-Parlament, hvilket generelt er en periode, hvor lovgivningsmaskinen endnu ikke er fuldt aktiveret. Denne periode er typisk præget af færre konkrete lovforslag og dermed færre tekniske forhandlinger. Det kunne tale for, at DI under alle omstændigheder ville have brugt mere tid på agendasættende strategier, fordi der ikke var lige så mange tekniske detaljer at påvirke. Med dette perspektiv kan formandskabets effekt på strategivalget derfor være blevet forstærket af, hvor EU er i sin policy-cyklus.

På den anden side peger interviewpersonerne klart på, at formandskabet i sig selv har skabt et ekstraordinært fokus på netop dagsordensætning, begivenheder og fremvisning af danske virksomheder, og at denne fase nu afløses af en overgang til ”drift”. På samme tid har det danske formandskab haft nogle store sager på dagsordenen, som 2040-klimamålet, lægemiddelpakken samt omnibusserne. Policy-timing'en har derfor potentielt haft en effekt på DI's strategivalg, som kan gøre det vanskeligere entydigt at isolere formandskabets effekt fra konteksten af cyklussen. Dog synes det klart, at formandskabet har haft stor betydning for den mere dagsordensættende lobbystrategi.

DI's særlige position som stor erhvervsorganisation

Et andet forhold, der kan påvirke resultaternes generaliserbarhed, er DI's særlige position, når det gælder dansk interessevaretagelse. Som Danmarks største erhvervsorganisation har DI en tæt adgang til både centraladministrationen og en lang række nøgleaktører i Danmark og Bruxelles. De stærke personlige relationer, som flere interviewpersoner beskriver, og DI's omfattende kapacitet gør, at DI i højere grad end mange andre organisationer kan opretholde adgang, også når repræsentationen er mere lukket.

Dette rejser spørgsmålet om, hvorvidt de fundne tendenser kan siges at gælde andre nationale interesseorganisationer. Organisationer med en tilsvarende institutionel tyngde, som for eksempel Fagbevægelsens Hovedorganisation, kunne måske have oplevet lignende dynamikker, fordi den også har stærk adgang til centraladministrationen. Det er derfor sandsynligt, at resultaterne kan overføres til en lille gruppe af store og etablerede organisationer med en meget direkte adgang til embedsværket, men mindre sandsynligt for mindre interesseorganisationer, NGO'er eller aktører uden tæt tilknytning til ministerierne. Dermed må DI's privilegerede adgangsposition ses som en vigtig begrænsning for artiklens generaliserbarhed.

Mindre adgang og mere dagsordenssættende strategier

Denne artikel har undersøgt, hvordan det danske formandskab har påvirket Dansk Industris lobbystrategi og deres adgang til den danske EU-repræsentation i Bruxelles. Ved hjælp af interviews med fire konsulenter fra DI's Bruxelles-kontor viser analysen klare ændringer på begge områder. Adgangen til den danske faste repræsentation i Bruxelles er generelt blevet mere begrænset. Repræsentationens rolle som neutral "honest broker", og den øgede arbejdsbyrde har reduceret de formelle kontaktflader. Kontakten forsvinder dog ikke helt, men foregår i højere grad uformelt og primært gennem allerede etablerede personlige relationer. Adgangen ændrer således karakter og afhænger af specifikke konsulenter og attachéer.

DI's lobbystrategi har også ændret sig til i langt højere grad at benytte dagsordenssættende strategier under formandskabet. DI har udviklet større politiske anbefalinger, afholdt begivenheder og aktivt brugt formandskabets synlighed til at fremhæve danske virksomheder og politiske prioriteter. Der har kun i begrænset omfang været tale om teknisk interessevaretagelse. Formandskabet har dermed skabt en mulighed, hvor DI i højere grad end normalt har kunnet påvirke den politiske dagsorden og udnytte at højtstående EU-beslutningstagere har været på besøg i Danmark.

Artiklen viser derfor samlet, at formandskabet både indskrænker og udvider DI's muligheder for indflydelse: Adgangen til repræsentationen i Bruxelles reduceres, men samtidig opstår et større spillerum for agendasettende aktiviteter særligt i Danmark. Artiklen indikerer, at formandskabet giver reel magt, som nationale interesseorganisationer søger at udnytte. Resultaterne af denne artikel skal dog ses i lyset af EU's policy-cyklus samt DI's store størrelse.

Referencer

- Cross, James P. og Austè Vaznonnyè (2020), "Can we do what we say we will do? Issue salience, government effectiveness, and the legislative efficiency of Council Presidencies", *European Union Politics*, 21(4): 657–79.
- Danish-Presidency (2025), "Mødelokationer i Danmark", <https://danish-presidency.consilium.europa.eu/da/formandskabet/moedelokationer-i-danmark/>
- Dansk-Industri (2025), "DI i Bruxelles", www.danskindustri.dk/om-di/hvad-er-di/dis-internationale-samarbejder/bruxelles/

- EU-Rådet (2025), "Formandskabet for EU-Rådet", www.consilium.europa.eu/da/council-eu/presidency-council-eu/
- Europa-Parlamentet (2025), "Den almindelige lovgivningsprocedure" www.europarl.europa.eu/infographic/legislative-procedure/index_da.html
- Guisen, Philippe van (2019), "The Trio Presidency and the Efficiency of Council Decision-Making: An Empirical Study," *Journal of Common Market Studies*, 57(4): 692–709.
- Harwood, Mark (2024), "The continuing significance of the council of the EU presidency for small states: agenda setting or painting-by-numbers?" *Journal of Contemporary European Studies*, 33(3): 719–733.
- Hollman, Michelle og Zuzana Murdoch (2018), "Lobbying cycles in Brussels: Evidence from the rotating presidency of the Council of the European Union," *European Union Politics*, 19(4): 597–616.
- Tallberg, Jonas (2003), "The agenda-shaping powers of the Council Presidency", i H. Wallace, M. A. Pollack og R. O. Keohane, red., *the state of the European Union: Vol. 6. Law, politics, and society*, Oxford: Oxford University Press, pp. 18–47.
- Vaznonytė, Austė (2020), "The rotating Presidency of the Council of the EU – Still an agenda-setter?" *European Union Politics*, 21(3): 497–518.